

Preferowany model
prezydentury,
czyli który
z dotychczasowych
prezydentów jest
godny naśladowania

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wśród składanych swobodnie przez respondentów propozycji kandydatów na urząd prezydenta w przyszłorocznych wyborach pojawiły się nazwiska trzech prezydentów, byłych – Aleksandra Kwaśniewskiego i Bronisława Komorowskiego oraz obecnego – Andrzeja Dudy¹. Ankietowani mogli nie pamiętać, że w świetle prawa Aleksander Kwaśniewski oraz Andrzej Duda, po dwóch kadencjach na urzędzie Prezydenta RP nie mogą już starać się o najwyższy urząd w państwie. Jedynie Bronisław Komorowski, który był prezydentem przez jedną kadencję, teoretycznie mógłby się ubiegać o ten urząd raz jeszcze. Być może jednak sugestie personalne badanych były nie tyle realną propozycją, co wskazaniem pewnego modelu prezydentury, który im osobiście najbardziej odpowiadał. W odrębnym pytaniu² zapytaliśmy ankietowanych o to, który z dotychczasowych prezydentów Polski po 1989 roku, wybrany w wyborach powszechnych, mógłby stanowić dobry wzór dla głowy państwa wybieranej w maju przyszłego roku. Chodziło nam przy tym nie tyle o wzór osobowy, co o sposób sprawowania urzędu prezydenta i postrzeganie jego roli w naszym ustroju politycznym, dlatego w pytaniu jest mowa o prezydenturach, a nie tylko prezydentach.

Polacy pozostają krytyczni wobec całej naszej klasy politycznej³, w tym także wobec polityków, którzy w ciągu ostatnich trzech i pół dekady sprawowali urząd Prezydenta RP. Więcej niż jedna czwarta badanych (26%) uważa, że żadna z dotychczasowych prezydentur nie powinna być wzorcem, na którym mógłby oprzeć swoją politykę i model sprawowania tego urzędu przyszły prezydent. Sądzi tak ponad połowa zwolenników Konfederacji WiN (52%), prawie jedna trzecia deklarujących chęć głosowania na Trzecią Drogę (31%), a także wyborców niezdecydowanych (31%) oraz biernych politycznie, czyli niewybierających się na wybory (30%). Opinię tę podziela również prawie jedna piąta wyborców Koalicji Obywatelskiej i Lewicy (po 19%). W najmniejszym stopniu ma z tym problem elektorat Prawa i Sprawiedliwości (7%).

Odpowiedzi, że żaden z byłych prezydentów nie jest godny naśladowania najczęściej udzielali ludzie młodzi od 18 do 24 roku życia (52%), w tym szczególnie kontynuujący edukację (uczniowie i studenci – 78%), a także badani starsi o dekadę, w wieku 25–34 lata (39%). Poza tym wśród innych grup socjodemograficznych dystansem wobec byłych i obecnego prezydenta wyróżniają się mieszkańcy dużych, choć nie największych, miast (liczących od 100 tys. do 499 tys. mieszkańców – 33%), osoby w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (34%), średnio interesujące się polityką (31%), o centrowych poglądach politycznych, a także niepotrafiące ich określić (po 30%). W grupach społeczno-zawodowych, poza wspomnianymi uczniami i studentami, najbardziej

---

¹ Zob. CBOS Flash „Kto byłby najlepszym prezydentem – propozycje Polaków”, wrzesień 2024.

² Badanie „Aktualności” (9) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI) w okresie od 9 do 12 września 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

³ Zob. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w drugiej połowie sierpnia”, wrzesień 2024 (oprac. A. Cybulska).

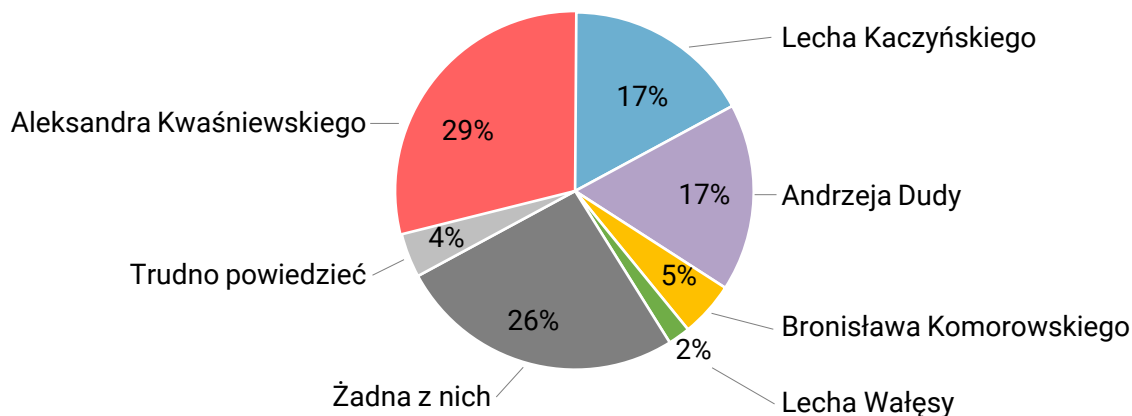
krytycznie dotychczasowe prezydentury oceniają osoby prowadzące własną działalność gospodarczą (34%) oraz pracownicy najemni (31%).

Polacy z perspektywy lat najlepiej oceniają prezydenturę Aleksandra Kwaśniewskiego sprawowaną przez dwie kadencje w latach 1995–2005. Niespełna co trzeci z respondentów uważa, że sposób sprawowania tego urzędu przez Aleksandra Kwaśniewskiego mógłby być wzorem dla przyszłego Prezydenta RP. Tylko prezydentura Aleksandra Kwaśniewskiego zyskała więcej wskazań, niż opcja „żadna z nich” (29% wobec 26%). Mniej głosów zyskali prezydenci wywodzący się z Prawa i Sprawiedliwości – Lech Kaczyński, którego kadencję, rozpoczętą w 2005 roku, przerwała tragiczna śmierć w katastrofie smoleńskiej w 2010 roku, oraz ustępujący w przyszłym roku prezydent Andrzej Duda, sprawujący urząd od 2015 roku (po 17% wskazań).

Zdaniem Polaków, najmniej godnymi naśladowania w czasie sprawowania urzędu Prezydenta RP są: wywodzący się z Platformy Obywatelskiej prezydent Bronisław Komorowski (5% wskazań), który pełnił swój urząd w latach 2010–2015, oraz pierwszy prezydent III RP wybrany w wolnych wyborach – Lech Wałęsa, głowa państwa w latach 1990–1995 (2%).

CBOS

RYS. 1. Każdy z dotychczasowych prezydentów Polski pełnił swój urząd w trochę inny sposób. Która z tych prezydentur mogłaby, Pana(i) zdaniem, stanowić dobry wzór dla przyszłego prezydenta RP?

Aleksander Kwaśniewski jest wzorcowym prezydentem w największym stopniu dla osób o lewicowych poglądach politycznych (54%), ale także tych o poglądach centrowych (42%). Wyżej niż inni cenią jego prezydenturę mieszkańcy największych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców – 44%), badani z wyższym wykształceniem i interesujący się polityką (po 43%), w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych (41%), ankietowani o ponadprzeciętnych deklarowanych miesięcznych dochodach na rękę (7000 zł lub więcej – 45%), a jeśli idzie o wiek – respondenci mający od 45 do 54 lat (41%) i nieco częściej kobiety (31%), niż mężczyźni (27%). W elektoratach partyjnych najbardziej doceniają jego prezydenturę wyborcy Koalicji Obywatelskiej (64%) i Lewicy (62%),

w mniejszym stopniu cenią ją zwolennicy Trzeciej Drogi (44%), jeszcze mniej doceniają ją sympatycy Konfederacji WiN (13%), a prawie wcale – Prawa i Sprawiedliwości (2%).

Niewielka, ale symptomatyczna różnica w postrzeganiu obu prezydentów wywodzących się z PiS jest związana z bliskością Kościoła, mierzona częstością udziału w praktykach religijnych. Obecny prezydent Andrzej Duda jest najwyżej ceniony przez osoby uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (40%), mniej (choć ponadprzeciętnie często) jest doceniany przez praktykujących raz w tygodniu (25%), a w jeszcze w mniejszym stopniu przez uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w miesiącu (15%). Prezydent Lech Kaczyński jest natomiast nieco mniej pożądanym wzorcem prezydenta dla osób uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (25%), w takim samym stopniu co prezydent Duda doceniany jest przez chodzących do kościoła raz w tygodniu (25%), ale za to bardziej ceniony przez luźniej związanych z Kościołem, praktykujących tylko kilka razy w miesiącu (24%). Obaj prezydenci wywodzący się z PiS są równie godnymi naśladowania dla osób o prawicowych poglądach politycznych (Lech Kaczyński – 27%, Andrzej Duda – 26%), a także wyborców PiS (odpowiednio 43% i 44%). Lech Kaczyński jest wzorem prezydenta dla ponad jednej piątej wyborców Konfederacji (22%), podczas gdy Andrzej Duda jest przez zwolenników tej formacji mniej doceniany (7%). Podobnie często wyróżniani są przez wyborców niezdecydowanych (odpowiednio 15% i 14%), natomiast osoby bierne politycznie za bardziej godną powielenia uważają prezydenturę Andrzeja Dudy (23%), niż Lecha Kaczyńskiego (10%).

TABELA 1

Każdy z dotychczasowych prezydentów Polski pełnił swój urząd w trochę inny sposób. Która z tych prezydentur mogłaby, Pana(i) zdaniem, stanowić dobry wzór dla przyszłego Prezydenta RP?	Elektoraty ugrupowań politycznych					Nie-zdecydowani wyborcy	Niegłosujący
	KO	Trzecia Droga	Lewica	PiS	Konfederacja WiN		
	procentowanie w kolumnach						
Lecha Wałęsy	3	6	5	1	2	2	3
Aleksandra Kwaśniewskiego	64	44	62	2	13	26	21
Lecha Kaczyńskiego	2	6	2	43	22	15	10
Bronisława Komorowskiego	8	3	2	0	1	5	8
Andrzeja Dudy	1	2	5	44	7	14	23
Żadna z nich	19	31	19	7	52	31	30
Trudno powiedzieć	3	8	5	3	2	7	5

Poza tym Lech Kaczyński jako prezydent jest ponadprzeciętnie często wyróżniany przez osoby bardzo zainteresowane polityką (25%), oceniające swoje warunki materialne jako średnie (24%), będące w wieku 55–64 lata, mieszkające w miastach średniej wielkości – od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców (po 23%). W grupach społeczno-zawodowych najbardziej doceniają jego prezydenturę osoby bezrobotne lub niepracujące z innych powodów (34%). Nieco częściej za wzór prezydenta uważają go mężczyźni (19%), niż kobiety (15%).

Natomiast Andrzej Duda jest najbardziej godny naśladowania zdaniem respondentów negatywnie oceniających swoje warunki materialne (42%), mających jedynie wykształcenie podstawowe (39%), najstarszych (powyżej 65 roku życia – 29%), deklarujących najniższe miesięczne dochody netto (poniżej 2999 zł – 27%), a w grupach społeczno-zawodowych – emerytów i rencistów (30%) oraz rolników (26%).

***

Respondenci jako modelową najczęściej wybierali prezydenturę Aleksandra Kwaśniewskiego, która charakteryzowała się pewną emancypacją polityczną prezydenta wobec formacji, z której się wywodził (przypomnijmy termin „szorstka przyjaźń”, opisujący relację między ówczesnym premierem z SLD a prezydentem), a jednocześnie umiejętnością dialogu z ludźmi i instytucjami o innych poglądach.

TABELA 2

		Każdy z dotychczasowych prezydentów Polski pełnił swój urząd w trochę inny sposób. Która z tych prezydentur mogłaby, Pana(i) zdaniem, stanowić dobry wzór dla przyszłego Prezydenta RP?							Liczba osób
		Lecha Wałęsy	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Kaczyńskiego	Bronisława Komorowskiego	Andrzeja Dudy	Żadna z nich	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	29	17	5	17	26	4	998
Płeć	Mężczyźni	2	27	19	5	17	26	4	469
	Kobiety	3	31	15	5	16	26	4	530
Wiek	18–24 lata	0	5	13	4	19	52	7	94
	25–34	6	22	14	3	12	39	3	155
	35–44	3	34	17	4	7	30	6	195
	45–54	1	41	14	4	11	27	2	164
	55–64	4	28	23	6	21	14	4	152
	65 lat i więcej	0	33	17	8	29	10	3	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	24	17	5	20	27	4	410
	Miasto do 19 999	4	28	15	7	22	20	4	143
	20 000 – 99 999	1	28	23	3	18	22	4	195
	100 000 – 499 999	1	35	10	5	11	33	5	141
	500 000 i więcej mieszk.	2	44	14	6	5	26	3	109
Wykształcenie	Podstawowe	0	10	17	7	39	27	0	140
	Zasadnicze zawodowe	3	22	22	6	20	20	7	216
	Średnie	3	30	17	5	13	28	4	348
	Wyższe	3	43	12	3	8	27	4	294
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	4	34	15	3	8	31	5	403
	Własna działalność gosp.	2	29	10	9	15	34	1	107
	Rolnicy	5	22	20	5	26	22		34
	Emeryci i renciści	1	29	19	7	30	10	3	319
	Uczniowie i studenci	0	9	5	0	1	78	7	53
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	2	27	34	4	10	17	6	68
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	0	14	22	4	27	29	4	160
	Od 2000 do 2999 zł	4	25	18	8	27	15	4	155
	Od 3000 do 3999 zł	2	27	23	3	22	20	2	153
	Od 4000 do 4999 zł	3	36	15	6	8	27	5	135
	Od 5000 do 6999 zł	2	33	13	6	14	30	3	133
	7000 zł i więcej	2	45	13	4	7	27	3	176
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże		34	25	2	20	16	3	108
	Duże	2	43	16	3	13	21	2	255
	Średnie	4	23	15	7	18	31	3	500
	Niewielkie/żadne	2	21	15	6	18	27	12	135
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	15	16	5	42	19	2	110
	Średnie	3	22	24	4	15	26	5	296
	Dobre	2	35	13	6	13	27	4	592
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3	25	16	40	9	6	49
	Raz w tygodniu	3	19	25	5	25	22	2	281
	1–2 razy w miesiącu	2	30	24	3	15	22	4	136
	Kilka razy w roku	2	34	13	5	15	26	6	228
	W ogóle nie uczestniczy	3	41	7	4	8	34	3	280
Poglądy polityczne	Lewica	2	54	4	8	8	22	2	193
	Centrum	2	42	9	5	9	30	4	247
	Prawica	3	14	27	4	26	24	2	460
	Trudno powiedzieć	2	24	12	5	11	30	16	90